ACTVS V

V. i NICOBVLVS PHILOXENVS

NI. Quiquomque ubi sunt, qui fuerunt quique futuri sunt posthac
stulti, stolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones,
solus ego omnis longe antideo stultitia et moribus indoctis.
perii, pudet: hocine me aetatis ludos bis factum esse indigne?
magi' quam id reputo, tam magis uror quae meu' filiu' turbauit.
perditu' sum atque eradicatus sum, omnibus exemplis excrucior.
omnia me mala consectantur, omnibus exitiis interii.
Chrysalu' med hodie lacerauit, Chrysalu' me miserum spoliauit:
is me scelus auro usque attondit dolis doctis indoctum ut lubitumst.
ita miles memorat meretricem esse eam quam ille uxorem esse aiebat,
omniaque ut quidque actum est memorauit, eam sibi hunc annum conductam,
relicuom id auri factum quod ego ei stultissumus homo promisissem:
hoc, hoc est quod ⟨cor⟩ peracescit; hoc est demum quod percrucior,
me hoc aetatis ludificari, immo edepol sic ludos factum

1087 ubique *B* (*i. e.* ubiq' ?): ubi ubi *Ital.*, *Leo cui* füerunt *displicet* 1091 quae *Camerarius*: quem *cod.* 1092 atque *Hermann*: atque [etiam] *cod.* (iv. 3) crucior *P*CD 1097 memorat e. s. in h. *Mueller* (*Rhein. Mus.* 54, 384) memorât, *i.e.* -ā(u)ĩt, *vix Plautinum* 1099 quo *Ritschl* cor *add. Seyffert* peraccessit *cod.*

cano capite atque alba barba miserum me auro esse emunctum.
perii, hoc seruom meum non nauci facere esse ausum! atque ego, si alibi
plus perdiderim, minus aegre habeam minu'que id mihi damno ducam.
PH. certo hic prope me mihi nescioquis loqui uisust; sed quem uideo?
hicquidemst pater Mnesilochi. NI. eugae, socium aerumnae et mei mali uideo.
Philoxene, salue. PH. et tu. unde agis? NI. unde homo miser atque infortunatus.
PH. at pol ego ibi sum, esse ubi miserum hominem decet atque infortunatum.
NI. igitur pari fortuna, aetate ut sumus, utimur. PH. sic est. sed tu,
quid tibist? NI. pol mihi par, idem est quod tibi.
PH. numquidnam ad filium haec aegritudo attinet?
NI. admodum. PH. idem mihi morbus in pectorest.
NI. at mihi Chrysalus optumus homo
perdidit filium, me atque rem omnem meam.
PH. quid tibi ex filio nam, opsecro, aegrest? NI. scies:
id, perit cum tuo: ambo aeque amicas habent.
PH. qui scis? NI. uidi. PH. ei mihi, disperii.
NI. quid dubitamus pultare atque huc euocare ambos foras?
PH. hau moror. NI. heus Bacchis, iube sis actutum aperiri fores,
nisi mauoltis fores et postis comminui securibus.

1104 certe *Langen* loquĭ *inusitatum, etiam* loquier 1105 hicquidem *cod.* 1106 Philŏxene *suspicionem movet* 1115 ambo *Acidalius*; [atque] ambo *cod.* (*seq.* aeque; iv. 3)

ii BACCHIS NICOBVLVS SOROR
PHILOXENVS

BA. Quis sonitu ac tumultu tanto nominat me atque pultat aedis?
NI. ego atque hic. BA. quid hoc est negoti nam, amabo?
quis has huc ouis adegit?
NI. ouis nos uocant pessumae. SO. pastor harum
dormit, quom haec eunt [sic] a pecu balitantes.
BA. at pol nitent, hau sordidae uidentur ambae.
SO. attonsae hae quidem ambae usque sunt. PH. ut uidentur
deridere nos! NI. sine suo usque arbitratu.
BA. rerin ter in anno tu has tonsitari?
SO. pol hodie altera iam bis detonsa certo est.
BA. uetulae sunt, †thimiamae†. SO. at bonas fuisse credo.
BA. uiden limulis, opsecró, ut intuentur?
SO. ecastor sine omni arbitror malitia esse.
PH. merito hoc nobis fit, qui quidem huc uenerimus.
BA. cogantur quidem intro. SO. hau scio quid eo opus sit,
quae nec lact' nec lanam ullam habent. sic sine astent.
exsoluere quanti fuere, omni' fructus
iam illis decidit. non uides, ut palantes
solae, liberae
grassentur? quin aetate credo esse mutas:
ne balant quidem, quom a pecu cetero apsunt.
stultae atque hau malae uidentur.
SO. reuortamur intro, soror. NI. ilico ambae
manete: haec oues uolunt uos.
SO. prodigium hoc quidemst: humana nos uoce appellant oues.

1120 [nomine] nominat *cod.*: *corr. Pylades* (iv. 3) 1123 sic *om. cod. Charisii* 141 halitantes *cod. Charisii* (*cum* D^1): palitantes *Camerarius* (*cf.* 1136) 1125 PH.] *fort.* NI. 1126 NI.] *fort.* PH. 1128 iam] *fort.* etiam, *unde integer tetram. evadit* 1129 minae ambae *Colerus* 1130 intuent P^{CD}: contuentur *Bothe* 1134 lactem *cod.* (*pro* lacte, *antiqua orthographia*) 1136 balantes *cod.*: *corr. Camerarius*

NI. haec oues uobis malam rem magnam quam debent dabunt.
BA. si quam debes, te condono: tibi habe, numquam aps te petam.
sed quid est quapropter nobis uos malum minitamini?
PH. quia nostros agnos conclusos istic esse aiunt duos.
NI. et praeter eos agnos meus est istic clam mordax canis:
qui nisi nobis producuntur iam atque emittuntur foras,
arietes truces nos erimus, iam in uos incursabimus.
BA. soror, est quod te uolo secretó. SO. eho, amabo. NI. quó illaec abeunt?
BA. senem illum tibi dedo ulteriorem, lepide ut lenitum reddas;
ego ad hunc iratum adgrediar. possumu' nos hos intro inlicere huc.
SO. meum pensum ego lepide accurabo: quam odiosum est mortem amplexari!
BA. facito ut facias. SO. taceas. tu tuom facito: ego quod dixi hau mutabo.
NI. quid illaec illic in consilio duae secreto consultant?
PH. quid aís tu, homó? NI. quid me uis?
PH. pudet dicere me tibi quiddam.
NI. quid est quod pudeat? PH. sed amico homini tibi quod uolo credere certumst.
nihili sum. NI. istuc iam pridem scio. sed qui nihili's? id memora.
PH. tactus sum uehementer uisco;
cor stimulo foditur. NI. pol tibi multo aequius est coxendicem.
sed quid istuc est? etsi iam ego ips' quid sit prope scire puto me;

1149 am. ⟨quid?⟩ *Seyffert* (*cum* illae) 1150 tibi dedo illum ueteriorem *Priscianus* I, 97 *et* 265, *utrubique* ueteriorem *testatus* 1151 ⟨si⟩ poss. *Ritschl* 1152 quamquam odiost *Bergk* 1157 qui *Guietus*: quid *cod.* nihile sit *cod.* (nihili sit *B*) 1160 *vel* ipsus probe *Leo, cui* prope *pro* '*paene*' *displicet*

uerum audire etiam ex te studeo. PH. uiden hanc? NI. uideo. PH. hau mala est mulier.
NI. pol uero ista mala et tu nihili. PH. quid multa? ego amo. NI. an amas? PH. ναὶ γάρ.
NI. tun, homo putide, amator istac fieri aetate audes? PH. qui non?
NI. quia flagitium est. PH. quid opust uerbis? meo filio non sum iratus,
neque te tuost aequom esse iratum: si amánt, sapienter faciunt.
BA. sequere hac. NI. eunt eccas tandem
probriperlecebrae et persuastrices. quid nunc? etiam redditi' nobis
filios et seruom? an ego experior tecum uim maiorem? PH. abin hinc?
non homo tuquidem es, qui istoc pacto tam lepidam inlepide appelles.
BA. senex optume quantumst in terra, sine ⟨me⟩ hoc exorare aps te,
ut istuc delictum desistas tanto opere ire oppugnatum.
NI. ni abeas, quamquam tu bella es, 1171a
malum tibi magnum dabo iam. BA. patiar, non metuo ne quid mihi doleat
quod ferias. NI. ut blandiloquast! ei mihi, metuo. SO. hic magi' tranquillust.
BA. i hac mecum intro atque ibi si quid uis filium concastigato.
NI. abin a me, scelu'? BA. sine, mea Pietas, te exorem. NI. exores tu me?
SO. ego quidem ab hoc certe exorabo. PH. immo ego te oro ut me intro abducas.

1162 necar *cod.* (i. 8, p. 106) 1164 opus uerbist *cod.* 1167 probri p. *edd.*, *sed cf. Peters* (*Harv. Stud.* 9, 118) 1170 me *add. Ritschl* (iii. 6) 1171a nisi P^{CD} abetis (-ae-) *Brugmann* 1175 i] ii *cod.* (? *pro* ei; *cf.* 1181) ibi *Pylades*: abi *cod.*

SO. lepidum te! PH. at scin quo pacto me ad te intro abducas? SO. mecum ut sis.
PH. omnia quae cupio commemoras.
NI. uidi ego nequam homines, uerum te neminem deteriorem. PH. ita sum.
BA. i hac mecum intro, ubi tibi sit lepide uictibu', uino atque unguentis.
NI. sati', sati' iam uostrist conuiui: me nil paenitet ut sim acceptus:
quadrigentis Philippis filiu' me et Chrysalu' circumduxerunt.
1183a quem quidem ego ut non excruciem
alterum tantum auri non meream. BA. quid tandem si dimidium auri
redditur, in' hac mecum intro? atque ut eis delicta ignoscas. PH. faciet.
NI. minime, nolo. nil moror, sine sic. malo illos ulcisci ambo.
PH. etiam tu, homo nihili? quod di dant boni caue culpa tua amissis:
dimidium auri datur: accipias potesque et scortum accumbas.
NI. egon ubi filiu' corrumpatur meus, ibi potem? PH. potandumst.
NI. age iam, id ut ut est, etsi est dedecori, patiar, facere inducam animum:
egon quom haec cum illo accubet inspectem? BA. immo equidem pol tecum accumbam,
1192a te amabo et te amplexabor.
NI. caput prurit, perii, uix negito. BA. non tibi uenit in mentém, amabo,
si dum uiuas tibi bene facias tam pol id quidem esse hau perlonginquom,

1180 homines *Lambinus*: hominem *cod.* 1181 i] ii *cod.* (? *pro* ei) (*cf.* 1175) 1191 dedecori *Ritschl*: dedecorum *cod.* 1192 i. accumbet *cod.* 1193 amabo uenit in mentem *Spengel* 1194 tam *Bothe*: iam *cod.*

neque, si hoc hodie amiseri', post in morte id euenturum esse umquam?
NI. quid ago? PH. quid agas? rogitas etiam? NI. lubet et metuo. BA. quid metuis?
NI. ne obnoxiu' filio sim et seruo. BA. mel meum, amabo, istaec fiunt.
tuost: unde illum sumere censes, nisi quod tute illi dederis?
hanc ueniam illis sine te exorem. NI. ut terebrat! satin offirmatum
quod mihi erat, id me exorat?
tua sum opera et propter té inprobior? BA. ne †is† quam mea mauellem.
satin ego istuc habeo offirmatum? NI. quod semel dixi hau mutabo.
BA. it dies, ite intro accubitum,
filii uos exspectant intus. NI. quam quidem actutum emoriamur.
SO. uesper hic est, sequimini. NI. ducite nos quo lubet tamquam quidem addictos.
BA. lepide ipsi hi sunt capti, suis qui filiis fecere insidias.

GREX

Hi senes nísi fuissent nihili iam inde ab adulescentia,
non hodie hoc tantum flagitium facerent canis capitibus;
neque adeo haec faceremus, ni antehac uidissemus fieri
ut apud lenones riuales filiis fierent patres.
spectatores, uos ualere uolumus,[et] clare adplaudere.

1195 amissis *Bothe* id *del. Ussing* 1197 istaec] etsi haec *Leo* 1198 censes sumere *cod.* : *trai. Weise* 1201 ne tis *Schneider* : ne eius *Ussing*: Veneris *Elmer* (*Trans. Amer. Phil. Ass.* 32, 66) : neminis *Leo* quam meam uellem *PCD* 1207 GREX *Pylades* : ite *cod.* (*pro* πάντες *vel* ω? *cf. ad Pers.* 858) 1209 ante hoc *Langen* 1211 et *del. Bergk*

CAPTIVI

ARGVMENTVM

Captust in pugna Hegionis filius;
Alium quadrimum fugiens servus vendidit.
Pater captivos commercatur Aleos,
Tantum studens ut natum ⟨captum⟩ recuperet;
Et inibi emit olim amissum filium.
Is suo cum domino veste versa ac nomine
Vt amittatur fecit: ipsus plectitur;
Et is reduxit captum, et fugitivum simul,
Indicio cuius alium agnoscit filium.

4 captum *add. Bothe* 5 in ibus *Gulielmius*